

Национални дан импотенције

Аутор: маг. фарм. спец. Јасна Анђелковић

14. фебруара многи од нас ће прославити Дан љубави, али овај датум се такође у свету користи за подизање свести о ерекtilној дисфункцији (ЕД), јер процењује се да половина мушкараца старости од 40 до 70 година има неке проблеме са ерекцијом, док је процена да ће се више од 322 милиона мушкараца широм света до 2025. године суочити са овим проблемом.

Фактори ризика за настанак ЕД могу бити: старије животно доба, хронична кардиоваскуларна и неуролошка обољења, дијабетес, метаболички синдром, уролошка операција, повреда мале карлице или кичмене мождине, депресија и анксиозност, поремећај рада штитне жлезде, болести простате, одређени лекови, конзумирање алкохола, пушење, недостатак физичке активности, гојазност и стрес. Ови фактори су индивидуални што значи да узрок ЕД код једног мушкарца не значи да ће бити узрок и код другог. Један од разлога зашто ЕД постаје чешћа са годинама је тај што старији мушкарци чешће узимају лекове, и процењено је да је 25% свих проблема са сексуалном функцијом мушкараца узроковано употребом лекова. Лекови који могу довести до ЕД су лекови за терапију повишеног крвног притиска, депресије, масноће у крви, епилепсије, лекови који се користе у терапији паркинсонове болести, лекови у терапији диспепсије и улкуса, хормонски лекови и др. На пример, неке групе лекова које се користе за лечење високог крвног притиска могу спречити опуштање глатких мишића у пенису, због ефекта смањеног протока крви, што доводи до немогућности одржања ерекције. Ови лекови укључују: бета-блокаторе, као што су атенолол и метопролол и диуретике, као што је хидрохлоротиазид. Када се ЕД појави након што мушкарац почне да узима нови лек за крвни притисак, могуће је да забринутост због његовог здравља, а не примењени лек узрочник проблема, због чега кажемо да је ЕД више психолошки него физички узрокована. Добро кардиоваскуларно здравље мушкараца је у вези са добром сексуалном функцијом због чега је од важности што боља контрола крвног притиска и болести срца. Фармацеутска Комора Србије у овој години покреће пројекат саветника за хипертензију у апотекама, који има за циљ промоцију најновијих препорука у превенцији и лечењу хипертензије.

Дијабетес удружен са старењем је такође одговоран за проблеме сексуалног здравља, и у Србији од 2019. године имамо фармацеуте саветнике за дијабетес, који помажу што бољој контроли овог хроничног стања. Престанак пушења, повећање физичке активности и смањење телесне масе, као и избегавање стресних ситуација и прекомерне употребе алкохола су довољни за побољшање сексуалног здравља мушкараца. За дијететске суплементе који садрже екстракте гинка, L – аргинина и корејског црвеног жен-шена нема убедљивих доказа о ефикасности, иако у пракси корисници тврде да им помажу. Лекови из групе инхибитора фосфодиестеразе, где је најпознатији представник силденафил се обично користе за лечење ЕД. Ова група лекова (силденафил, тадалафил, варденафил) су ефикасни за ЕД узроковану физиолошким факторима, као што је лоша циркулација. Међутим, они нису ефикасни за лечење ЕД узроковане психолошким факторима, као што су стрес или анксиозност. Ови лекови могу изазвати током употребе главобоље, лоше варење, зачепљеност носа, симптоме сличне прехлади, проблеме са видом због чега су консултације са лекаром и фармацеутом неопходне при избору и употреби.

Иако ЕД може бити осетљива и непријатна тема и за пацијента и здравственог радника, фармацеути разговарају у апотекама у Србији о ЕД на начин који је угодан за све укључене, захваљујући смерницама за фармацеуте у терапији ЕД, која је прихваћена и објављена на сајту Министарства здравља.

Користећи кораке о којима се говори у овој смерници, фармацеут пружа најбољу фармацеутску здравствену заштиту пацијентима са ЕД и њиховим партнерима.